

НАЦИОНАЛЕН ВЕСТНИК

ТРАКИЯ

Брой 6 • год. ХСV • 25 март 2016 г. • цена 0,40 лв.

www.stdbg.org

ЗАРАДИ ГЕНОЦИДА НАД АРМЕНЦИТЕ

ТУРЦИЯ НИ ЛИШАВА ОТ ЕВРОПАРИ

Три български общини загубиха шанса да получат европейско финансиране по оперативната програма за трансгранично сътрудничество между България и Турция. Причината е, че южната ни съседка наложи забрана за партньорство с Бургас, Хасково и Свиленград.

Срокът на програмата изтече, а загубите за България са големи - общините можеха да кандидатстват за пари за предотвратяване и намаляване на последиците от природни бедствия.

Причината за турското вето е арменският геноцид, от който се навършиха 150 години през 2015 г. По този повод Хасково кръсти един от парковете си „Арменци“, а общинските съвети на Бургас и Свиленград приеха декларации, осъж-

дащи геноцида.

За да се изяснят причините и последиците от дипломатическия скандал и финансовите загуби за България, от FRONT.BG се свързаха с кметовете на засегнатите общини.

Добри Беливанов, кмет на Хасково:

„Срокът по програмата вече изтече. Не само ние загубихме пари, но и те. Получило се е недоразумение в докладната, която моят предшественик е внесъл във връзка със 150-тата годишнина от арменския геноцид. Ние сме в много добри отношения с одринския валия и кмет, те също имат желание да работят с България, но имат забрана. Тя важи не само за нашата община, но и за Бургас и Свиленград. Имаше доста добри възможности за двете страни, но ги пропуснахме.

Няма разтурени отношения, просто Хасково и Одрин не могат да работят по оперативната програма. Не мога да коментирам решението на Турция, това за мен е просто недоразумение, защото ние не сме приемали декларация, не сме обсъждали или подкрепяли арменския геноцид. Имах посещение в Одрин на 3 март, срещнах се с кмета, в много добри отношения сме, но правителството им не позволява да работим заедно. Бях в Пловдив при генералния консул на Турция, изпратихме официално писмо до Турция, в което обяснихме, че желаем да работим съвместно по проекти, но явно няма да се случи. Не съм питал каква е причината, така са решили заради термина „арменски геноцид“.

Кметът на Бургас Димитър Николов:

„Причината е в декларацията, която сме приели. Възмутени сме и изпратихме писмо до управля-

ващия орган, оттам и до Европейската комисия, но никой не ни отговори или съдейства. Няма какво повече да направим. Не знам дали това може да се тълкува като дипломатически скандал, но случващото се не е тайна и се знае от 4-5 години. Последствията от загубената програма са 7 милиона заради неизпълнените договори. Говоря за община Бургас, има и други общини, които са загубили. Изтекоха сроковете за изпълнение на тези програми, няма шанс да се възстановят. Не мога да кажа как се стигна до това решение, колегите ни от турска страна ни уведомиха официално, че не могат да изпълнят поетите ангажменти, докато не отменим решението на Общинския съвет за декларацията във връзка с арменския геноцид. В Бургас има и втора декларация – за османското робство. Те двете са аргументите на Турция за прекъсване на отношенията. Дадоха ни пример с община Ямбол, които приели декларацията за геноцида, а после я отменили и им пуснали програмата.“

НАРОДЕ НАШ, ЧУВАШ ЛИ ШИПКА...

Слово на вицепрезидента Маргарита Попова по случай националния празник на Република България – Трети март

Честит празник, скъпи сънародници!

Днес е ден на Отецеството ни България!

Вдигнете високо знамената!

Трети март е ден за почит и упокой на онзи рояк апостоли, направили решителната стъпка към възстановяване на независимата българска държава. Преминали в столетията през народната нива, посели хиляди благодатни семена, оставили дом и младост, и грижи за великата идея за духовна и национална свобода, за обединение на българските землища под едно знаме, за единение на нацията, за достойни бъднини.

Днес е ден тук да преледем сили у нас и у децата ни от една трагична и величава епоха, когато „из цели векове страдания и океани от уни-

жения“ като вулкан изригва Априлската епопея и приковава погледа на Великите сили с техните вечни

и хладни интереси към настоящето и сетнините на Балканите. Приковава вниманието им за сетен път към една деспотична империя, робски угнетили българи, сърби, румънци, гърци, арменци, черногорци и все по-малко подозираща, че всички те в 19-я век „на свободата и равноправието“ вече не са безропотна рая и безлична маса от поданици, а народи с формирано национално самосъзнание.

Трети март е ден за дълбок поклон и признателност към хилядите знайни и безименни синове и дъщери, офицери и пълководци, лекари, медицински сестри, фелдшери, санитарии, доброволци, учени, журналисти, и художници в руската армия, оставили костите си по българските земи – руси, украинци, белоруси, литовци, румънци, финландци. Да сведем глави пред воинската чест, доблест и саможертва на колективния образ на героя!

Продължава на 2-а стр.

УТРЕ, 26 МАРТ Е ДЕНЯТ НА ТРАКИЯ ОДРИНСКАТА ЕПОПЕЯ – ЗВЕЗДНИЯТ МИГ НА БЪЛГАРИЯ

УТОДОР КОРУЕВ

тре е Денят на Тракия. На тоя ден – 26 март (13 март по ст.ст.) българската армия постигна велика военна победа, победа славна и героична, но и победа на духа, победа на свободата. Падна непревземаната Одринска крепост – опората на Европейска Турция. Обсадата и превземането ѝ са триумф на българското военно изкуство. Достойните български войници и офицери пишеха с кръвта си историята и тази битка

Баучер в „Таймс“, виждайки взрива на национално въодушевление. Това е последният връх на българския възрожденски дух, който идва да осъществи завета на Царя Освободител – Санстефанския идеал. Тогава Иван Вазов ще възкликне в „Тържествен час“: „...От Охрид до Чаталджа, /от Дунав до Егея/ в една душа и мисъл /цял народ е слял. /Една го мъка трови./ един го пълни блян...“ Акад. Георги Марков заключава: „След Балканската война българите не са вече робци“. Напомням тези думи,

Одрин – връх, от който никога няма да слезем

се превърна в епопея, решила съдбата на Балканската война. „Брилянтни войници, водени от брилянтни командири“ – ще изтъкне кореспондентът на „Дейли мейл“ Дж. Максвел.

Цели 34 години българите се готвят за разправата с вековния враг – Османската империя. След потушаването на Илинденско-Преображенското въстание през 1903 г. въстаниците пишат писмо до българското правителство „от името на роба българин, България да му се притече на помощ по най-ефективен начин“. И когато тръгват да освобождават „роба българин“ от Тракия и Македония и да осъществят своя национален идеал за обединение на българските земи, те са готови и да умрат. „Не съм виждал армия, на която при мобилизация войниците отиват като на сватба.“ – ще напише Джеймс

• Тодор Коруюв

за да налее масло в безумния спор какво да учат децата ни „робство“, „иго“, „владичество“, „господство“, „присъствие“ или „сжителство“.

26 март 1913 г. е звезден миг за цяла България, а и за поробените тракийски българи. Той им дава глътка свобода и те ликуват от присъединяването към Отецеството. Вярно радостта е кратка, защото ги поразява престъпната глупост от юни 1913 г.

Продължава на 2-а стр.

МАРТЕНСКА ВЕЧЕР В СОФИЯ

Младата певица Виктория Дамянова
пя прочувствено народни песни

ДИМИТРИНА СМОЛЕВА

На 7 март членовете на Софийското дружество „Тракия“ се събраха на троен празник – честване на 1, 3 и 8 март. Всички бяха посрещнати с поздравителни картички и мартенички. Божана Богданова, председателка на дружеството, приветства присъстващите и ги поздрави с националния празник – 3 март. Напомни им и за Баба Марта и за Международния ден на жената. Петко

Станков прочете поздравителен адрес към жените в дружеството от председателя на СТДБ Красимир Премянов.

Празненството продължи с пълна художествена програма. Ученици от групата за традиции и обреди „Житената питка“ при Софийската гимназия по хлебни и сладкарски технологии, ръководена от зам.директорката Румяна Райкова, възпитаници на музикалната школа „Стефан Кънчев-Калинка Згурова“ изнесоха ли-

тературно-музикална програма, посветена на борбата за свобода по време на турското робство и на Освободителната Руско-турска война. Младата певица от музикалната школа Виктория Дамянова изпълни китка народни песни.

Проявиха се и талантили активисти на дружеството. Йорданка Дичкова прочувствено декламира стихотворението на Дамян п. Дамянов „Приказка“, посветено на любовта. Каля Кирчева речитира с вдъхновение стихо-

творението „Българка“ от Вяра Бъчварова. Елена Димитрова от дружество „Гургулят-потомци“ представи поемата „Ода за българската“ и „Изворът на Белената“ от П.Р.Славейков.

Именитата странджанска певица Калинка Згурова, любимка на публиката, изпя народни песни за Индже войвода.

Срещата завърши с традиционната трапеза, с песни, на здравици и благопожелания за здраве, успехи, благополучие.

ЗА 3 МАРТ В СЛИВЕН – МОЛЕБЕН И ВОЕНЕН РИТУАЛ

Тракийско сдружение „Национална инициатива „Завръщане към корените“ и „По обратния път на дедите ни“ – клон Сливен, почете 138-а годишнина от освобождението на България от османско иго с поднасяне на цветя на тържествен ритуал, който се състоя пред паметника на Хаджи Димитър и сливенските възрожденци. Взеха участие заместник председателите на сдружението Милка Димитрова и Руска Петкова, инж. Димитър Димитров – председател на клона и др. Организатори на проявата бяха Община Сливен, Сливенската митрополия, Регионалният инспекторат по образованието, военно формирование 22220.

Под звуците на срещен марш и военен ритуал на площад „Хаджи Димитър“ предстои граждани и членовете

на тракийското сдружение беше издигнато националното знаме на Република България в чест на 3 март – националния празник.

Кметът на Сливен Стефан Радев поздрави гражданите по повод празника. В словото си той изтъкна ролята на поколения български национални герои – просве-

тител и революционери, които посветиха делото си на Освобождението, жертваха живота си, за да бъдем днес ние свободни.

Панихида в памет на загиналите воители за освобождението на България и благодарствен молебен отслужи сливенският митрополит Йоаникий. В словото си вла-

диката подчерта, че трябва да тачим и пазим свободата като най-голяма ценност в живота на човека и да помним героите, допринесли за нея.

След приключване на тържествения ритуал, ръководството и членовете на тракийско сдружение – клон Сливен посетиха изложбата „Освобождението – Военните кореспонденти изпращат...“ в регионалният исторически музей, посветена на националния празник.

ПРАЗНИК С ПЕСНИ ОТ СТРАНДЖА

Тържеството по случай 3 март в с. Извор, община Бургас започна със слово на кмета Владо Стоянов. Ученици рецитираха стихове, посветени на празника. А когато започна музикалната програма на строението на всички се повиши. Битовата група при пенсионерския клуб „Златна есен“ с ръководител Донка Грудева изпълни странджански народни песни с подходяща тематика за празника. А когато Донка Грудева запя песента „Паша на Стоян думаше“ всички затаиха дъх и се насладиха на чудесното изпълнение. Момичетата от танцов клуб „Странджанско изворче“ със своите чудесни танци допълниха програмата. Накрая се изви кръшно хора, на което се наловиха участниците и гостите.

НАРОДЕ НАШ, ЧУВАШ ЛИ...

Продължение от 1-а стр.

Да затупят сърцата ни в едно пред подвига на опълченските отряди от бунтовници и харамии от всички краища на българските земища, обърнали хода на войната в решителния момент с

безпримерен героизъм и саможертва. С обединени усилия и титанична воля опълченците покоряват върха, станал символ на ценности, дълбоко вкоренени в националното ни самосъзнание и самоопределение. Затова никакви безпросветни слова не са в

състояние да ги унижат или заличат – тези съкровени ценности са свободно и независимо Отечество, човешко и национално достойнство, духовно възмъгване, достоен живот за нас, децата ни, родителите ни и почит за героите.

Да помълчим и си спомним, че и напред в годините след Руско-турската война от 1877–1878 г. българските воители никога не забравят националнообединителния идеал, не продават националната чест и лъвски бранят българските знамена. Ни едно от знамената ни не пада в плен – воините дават себе си, живота си за отечеството. Победите и самоотрицанието им и днес са част от знанията по родолюбие за защита на Отееството.

Трети март е ден за прослава на българския воински дух!

Днес светът е различен. Днес трябва да отстояваме мъдро и равновесно отношение към историческите категории и към идеалите. Ботев и Левски са нашите идеали от 19-я век. Те са нашите първи 7 години – не само с познаване на портретите им, а и с делата им, с поезията, с пламенната Ботева публицистика, с образа на Балкана, където и днес още броди жив духът на Караджата.

Скъпи сънародници, родолюбци, нека днес отгук клетва да дадем:

Да не подменяме историята!
Да радеем всички заедно за ро-

долобиво образование, поверено в ръцете на просветени и патриоти. И никакви финанси и програми, в които да четем за съжителство и присъствие, а за робска участ, продължила пет века из българските земища, но никога не изтрила от сърцата и от душите ни идеала за национално обединение, за възход и напредък на Отееството ни!

Да осигурим достойни старини на пострадалите в годините за защита на родината, които днес останаха много малко, но са на последното социално стъпало.

Да почитаме родителите, загубили децата си в казармата!

Нека клетва да дадем за единение на народа ни във и извън родината в името на реалистични и прагматични каузи и да кажем, че не желаем войните да бъдат средство за решаване на междудържавни отношения!

Нека не забравяме доброто, помощта и пожертвователността за човешките общности!

Нека пазим паметниците, които народът ни е издигнал като символи на културно-историческата памет.

Народе наш – чуваш ли Шипка, този „връх чутовен“, дивната слава на който ще се носи „като някой ек, от урва на урва и от век на век“.

Чуваш ли как в един глас изричаме: „Със сърце за България!“

Заглавието на словото,
произнесено на историческия връх
Шипка, е на редакцията.

ОДРИН – ВРЪХ, ОТ КОЙТО НИКОГА...

Продължение от 1-а стр.

И Източна Тракия бе реокупирана от Турция и 250 хиляди тракийци бяха вероломно прогонени, ограбени бяха имотите им и потърсиха подслон в свободна България. Но бежанците не забравиха славния ден на победата при Одрин и избавлението им, макар то да е кратко. Неслучайно създаденото в София по инициатива на Димитър Попниковов дружество

„Одринска Тракия“ през 1914 г. записва в устава си: „Дружественият празник е 13/26 март – Денят на превземането на Одринската крепост от българската войска“.

От 2006 г. Денят на Тракия е признат за национален празник и се превръща в всенароден помен и преклонение пред подвига на българските, загинали при Одрин. Ще ни се от година на година този празник да става все по-мощен и с по-силен отзвук в

обществото. Тракийските организации в страната, които са над 260, ще бъдат инициатори на различни прояви, свързани с Деня на Тракия. Към тях надяваме се, че ще се присъединят всички, на които Отееството е мило и драго. Утре паметниците в страната, посветени на одринските герои, а и всички паметници, свързани с Балканската война и посветени на тракийските бежанци мъченици ще бъдат увенчани с венци и цветя.

Да си припомним думите на народния поет Иван Вазов: „Тези паметници не са нужни на загиналите. Те, загиналите, са свършили своето дело неръководно, безсмъртно. Паметниците са за останалите живи, за потомците, за да развият и утвърждават в тях достойни чувства, заради които един народ заслужава да живее.“ А както написа проф. Андрей Пантев Одрин е връх, от който никога няма да слезем.

ЗЛАТКА ПЕТРОВА,
ГЛАВЕН УРЕДНИК В РИМ
„СТОЮ ШИШКОВ“ – СМОЛЯН

НАРОДОЛЮБИВЕЙШИ БЪЛГАРСКИ ПРЕДВОДИТЕЛ

Свещеник Атанас Келпетков –
революционен деец
и съратник на Петко войвода

Тази година се навършват 160 години от рождението и 90 години от смъртта на Атанас Келпетков – виден родопски революционер, учител, свещеник и съратник на Петко войвода. Той е единствен сред местната възрожденска интелигенция, чиято дейност е насочена едновременно и в трите главни направления на българското възрождане. Затова и днес е много ценно неговото завещание: „Да пазим своята родна църква и училище, да работим за милата България“.

Атанас Келпетков е роден на 11.01.1856 година в Устово, в семейството на Петко Колев (Кел Петко), преселник от с. Денизлер (дн. Гърция) и Мария Гидиджийска, сестра на изтъкнатия възрожденски учител Петко Гидиджийски. В това голямо и будно семейство с 18 деца, Атанас е шестото дете и се отличава с интерес към книгите и желание за повисоко образование. Затова с писмо до Найден Геров, руски вицеконсул в Пловдив от 18.10.1871 година устовското черковно настоятелство прави пред-

ложение Атанас Келпетков да продължи образованието си в Русия. „Момчето Атанас Кел Петков, което одобрихме и изпращаме да замести отвореното в Русия за Петко А. място... е на 14-годишна възраст и след Петко него намираме за най-способен за тая цел“. Причината да не се осъществи това предложение е липсата на задължителното по-високо образование и възрастта му. По препоръка на Геров през 1871 година на 15 години е записан в пловдивското класно училище „Св. св. Кирил и Методий“. В този просветен център за южнобългарските земи той освен с наука се запознава

и с политическите идеи за независимост. Така в това духовно средище получава и първите уроци по революционно дело. В Пловдив става член на местния революционен комитет и изпълнява отговорни поръчения като „обхожда членовете и с тайни знаци ги свиква на събрание“. Тук той закалява себе си като бъдещ просветен и духовен водач и като родолюбец-революционер.

С избухването на Априлското въстание той е принуден да напусне Пловдив с желание да се завърне в родния си край. Но заподозрян от турските власти като бунтовник е задържан в Асеновград.

В града прекарва две години като с помощта на Отон Иванов, председател на местния революционен комитет е назначен за секретар на общината. Тук го сварва освободителната Руско-турска война и той тайно подпомага настъпващите руски части. Келпетков се включва в бойния поход на Казашката кавалерийска бригада на генерал Черевин в Средните Родопи. За кратко престоява в родното Устово, но отново е принуден да се върне в Асеновград, където продължава да работи в общината. В този град след 1878 година се установяват и други родопчани родолюбци като Илия Белковски, Стефан Тороманов и др.

Заедно с Илия Белковски Келпетков участва дейно в работата на създадените комитети „Единство“.

През пролетта на 1878 година избухва т.нар. Сенклеров бунт. Капитан Петко войвода със своята Първа българска родопска дружина „Защита“ организира и ръководи разгромяването на този „мюсюлмански бунт“. В писмо от 8 септември 1878 година Стефан Тороманов препоръчва на Капитан Петко войвода Атанас Келпетков като „млад и опитен“, който е готов „да отиде дето му се каже“. В Асеновград става историческата среща между двамата. С чувство на отговорност и всеотдайност на революционното дело Келпетков се включва в дружината на войводата. Като секретар на щаба на четата е натоварен с важни задачи-снабдяване с оръжие, боеприпаси и да води кореспонденцията на Капитан Петко войвода. Освен това отговаря за събирането на разузнавателна информация за състава и движението на турските части и башибозушки орди и осигурява връзката на щаба с революционните ядра в смолянските селища и селищата в Източна

■ Свещеник Атанас Келпетков – секретар на четата на Капитан Петко войвода, осъден на 101 години в Одринския затвор. Снимката е след освобождаването му от затвора

■ Свещеник Атанас Келпетков със семейството си

■ Одринският затвор. Долу вдясно е свещеник Атанас Келпетков, осъден на 101 години за участие в Македоно-Одринската организация в Смолянско. Това е най-тежката присъда, издадена по разкритата „афера“ в Ахъчелеби. До него е седнал Васил Данаилов от Райково. Горے вторият отляво е Христо Шишков от Устово, Хараламби Костов от Устово.

Румелия. За това свидетелстват запазените писма от секретаря до войводата за периода септември-декември 1878 г.

Като дясна ръка на тракийско-родопския войвода документалната историческа памет е съхранила една реликва-портрет с образа на Атанас Келпетков, на който четем думите: „бивш секретар на Петко войвода“. Атанас Келпетков се ползва с голям авторитет сред много комитетски дейци. Това се потвърждава от едно писмо от председателя на хасковския комитет „Единство“ Никола Хитров от 3.02.1879 година до Капитан Петко войвода и Атанас Келпетков. В него те са наречени „Народолюбивейши български предводители г-н Петко и Атанасе“.... „Бъдете уверени Вий защитители български, че се гордее с Вас, като слушам да звънят имената Ви на всякой кът, гдето има двама или трима българци!“.

Капитан Петко войвода и неговата чета по силата на международните договори са принудени да се оттеглят от Родопите. Петко Киряков предава своята пушка и войводската си чанта на най-доверения си

съратник, а именно Келпетков. Тази пушка е уникален образец „Уинчестър“ и се открива през 1923 година при събаряне на старата къща на свещеника. Прибрана е от майстора уста Петко Христов, който през 1952 година я предава в Историческия музей. Сбъдват се предсмъртните думи на Атанас Келпетков: „Пазете пушката на Капитан Петко войвода! Тя е веществената памет на човек, превърнал живота си в подвиг в името на Отечество“. Тя се експонира в музейни временни изложби по повод на Националния празник на Република България и други значими регионални чествания.

След 1879 година Келпетков също временно се разделя с бунтовническата си дейност и се връща в родното Устово. Но тук продължава народополезната си дейност в другата духовна сфера. Повече от десет години работи като учител в различни родопски селища. През 1891 година е ръкоположен за свещеник в Цариград от Негово Високопреосвещенство Григорий Блаженосградски.

Продължава на 4-а стр.

НАРОДОЛЮБИВЕЙШИ БЪЛГАРСКИ...

■ Свещеник Атанас Келпетков на среща със сина си Благой на връх Рожен през 1917 година

Продължение от 3-а стр.

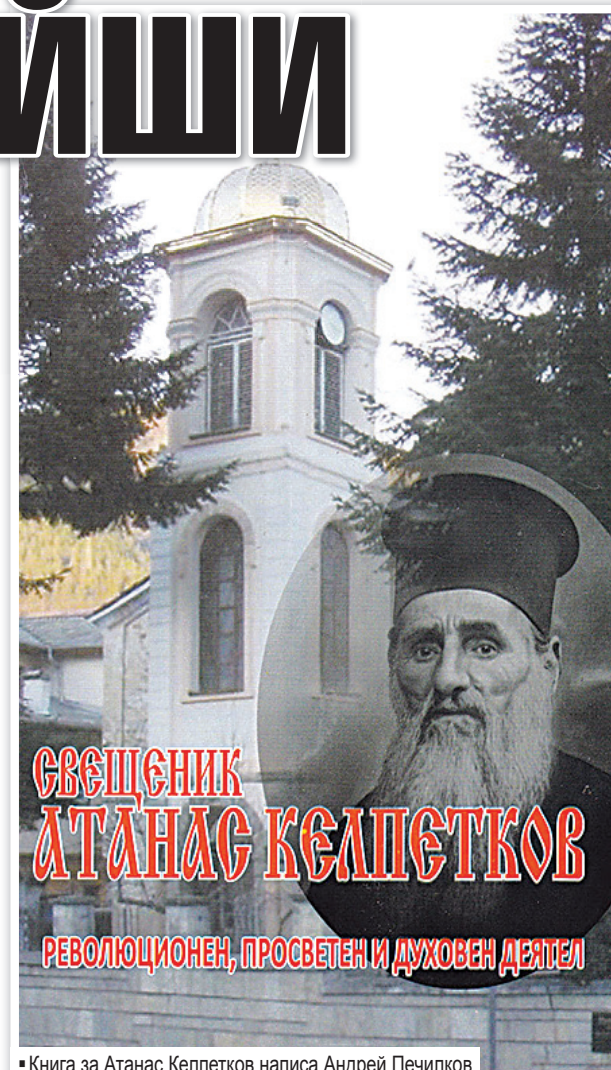
От този паметен ден за Атанас Келпетков и до днес се пази в семейството скъпа реликва – напестолен кръст, изработен от известния устовски златар Христо Касабаджаков. Той също е участвал в изложби на Смолянския музей заедно с епатрахила му, който е дарен на музея от внука му Атанас Попатанасов. Започва да свещенодейства в устовския храм „Св. Никола“. През 1899 г. Българската екзархия го определя за архиерейски наместник на Ахъчелебийска кааза (дн. Смолянско). В задълженията му влиза и контрол на училищата, на които той оказва активна подкрепа. Като учител и свещеник той е сред най-влиятелните и достойни дейци в Среднородопския край.

Свещеник Атанас Келпетков работейки на духовното поприще си остава верен на идеята за въоръжена борба за освобождение на Родопите от

турско владичество. През 1898 година заедно с учителя Илия Хаджитошев от Прилеп учредяват първото революционно братство в Ахъчелебийско, което прераства в революционен комитет на ВМОРО. За делото на свещеник Атанас Келпетков в братството Тодор Мавродиев пише в спомените си: „Първият революционен деятел в селото ни беше свещеникът Атанас Келпетков. Когато през 1897 година Илия Тошев за учител в Устово, той се събра със свещеника и бяха почнали да правят „братството“. Тошев стоя три години, през което време бе просъществувало образуването от него „братството“. То се наричаше „делото“... В течение на официалните работи бяха Тошев и свещеникът, а ние бяхме само членове“. През 1899 г. в Ахъчелебийско се създава структура на ВМОРО. През целия организационен период свещеник Атанас Келпетков е активен помощник на местните ръководители Дечо Сто-

ев и Атанас Шапарданов. Предоставя своя дом за комитетски срещи, събира средства за оръжие за бъдещото въстание. Подпомага въоръжени акции на чети, идващи от Чепеларе в Ахъчелебийско. В

тайното дело са включени всички негови роднини, а пръв помощник е съпругата му Руса Аршенова. През 1901 г. след неуспешната „афера“ с Хаджи Нурия на организацията е нанесен тежък удар. Арестувани са над 40 членове на комитета, след които и Келпетков. Фамилна история, разказвана от неговия син и внук Петко и Атанас Попатанасов, разкрива за много навременната помощ от Добра Хаджипеткова и нейната малка дъщеря Злата при задържането на свещеника. В деня на арестуването му с находчивост и голяма смелост Добра изнася пищова на свещеника, скрит в пояса на дъщеря ѝ, като така се скрива явното доказателство за турските власти за участието на поп Насу в комитетската организация. След жестоки изтезания в пашмаклийския затвор заедно с другите арестувани е закаран в Одрин. Тук военният съд определя за Атанас Келпетков най-тежката присъда – 101 години (кале и бент), т. е. строг тъмничен затвор, а на останалите от 3 до 15 години. След тригодишен престой в затвора той е освободен с активната намеса на членове на ВМОРО и на Българската екзархия. Връща се в родния си край с много влошено здраве и забрана от турските власти да служи като свещеник. Поради това изпада в много тежко финансово състояние и в невъзмож-

■ Книга за Атанас Келпетков написа Андрей Печилков

ност да издържа многолюдното си семейство. Принуден да се обърне с молба до екзарх Йосиф да му се разреши изселване в свободната част на България, за да свещенодейства. Екзархията прецени важността този голям духовен водач да остане във все още поробеното Ахъчелебийско, за да крепи вярата на местното население. Затова тя нарежда на църковното настоятелство при храм „Св. Никола“ в Устово да отделя 1/3 от месечните приходи за подпомагане на семейството на свещеник Атанас Келпетков. През 1906 г. със съдействието на Одринската митрополия пада забраната да служи и се възстановява за свещеник в устовската църква.

Той продължава борбата и през следващите години, отчитайки новите обстоятелства настъпили след неуспеха на Илинденско-Преображенското въстание.

Свещеник Атанас Келпетков, заедно с устовското население е честит да види родния си край свободен и да посрещне славните български войни на Втора и Трета дружина от 21-и пех. Средногорски полк през 1912 година. Революционерът-поборник, просветител и духовен водач Атанас Келпетков умира на 28 февруари 1926 година и е погребан в двора на църквата „Св. Никола“.

Днес, ние се прекланяме пред паметта и делото на този велик родопски възрожденец.

■ На 01.01.2004 г. в Устово е открит барелефът на свещеник Атанас Келпетков – виден общественик и възрожденец

НЕУМОРИМИЯТ ВАСИЛ КОЛЕВСКИ

Истината за ислямизираниите българи в
творчеството на български писатели и книжовници

Д-Р ЕЛЕНА АЛЕКОВА

Не помня вече по какъв конкретен повод ми се обади по телефона веднъж проф. Васил Колевски и от дума на дума стигнахме до новия му подготвен за издаване ръкопис „Зърна от истината“ (Българските писатели за българите мохамедани). „Боже мой, какъв нов ръкопис! Каква нова книга! Та той вече толкова години е навъртял!“ – премержеля в главата ми. Но колкото и да не ми се вярваше, след няколко дни получих по имейла този ръкопис. С молба, ако мога, да намеря издател.

Неуморимият Васил Колевски! Роден е преди 90 години на 6 март 1925 г. в с.Яврово, Асеновградско, (вече на 91 години – б.ред.) – а волята му за живот, за дела, за полезно действие е несекваща. Именно – за полезно действие! Защото „Зърна от истината“ не е книга „юбилейна“, макар че излиза в юбилейна за автора година. Не е книга поредна, която да подхрани творческото себелюбие и его на автора. Не е книга, написана просто „за да се занимава с нещо“, понеже вече няма друга работа. такива книги – колкото щеш.

„Зърна от истината“ е полезна книга. Нужна книга. Насъщно необходима за днешния наш български ден. защото, както се убедихме от всичко случващо се в обществото ни след 1989 г., в повечето случаи граничещо с абсурда, проблемът с потомците на излямизираниите българи, известни и като българи мохамедани (българомохамедани, „помаци“), все още остава актуален. Не е далечно времето, когато в началото на 90-те години Камен Буров се опитваше да създаде

„помашка партия“. Това се опита Ефрем Моллов. Не е далечно времето, когато в изобретяването на нов – „помашки“ – етнос се впрегна редица, бих ги нарекла, квазиучени или помакофантасти, които дори история на „помациите“ спретнаха от древността до наши дни и напредсказаха светло бъдеще на България под управлението на „помашки хан“. А което е най-интересно: редица уж учени, които би следвало да са наясно с историческата истина за ислямизираниите българи, току се позовават в изследванията си на тези квазинаучни съчинения. Може би за да придадат на творенията си по-голяма достоверност или научност...

Неуморимият Васил Колевски! През 1951 г. завършва българска и руска филология в СУ „Св.Климент Охридски“. През 1955 г. защитава дисертация в МДУ „Михаил Ломоносов“ (Москва). Ректор на ВИТИЗ (НАТФИЗ). Старши научен сътрудник в Института за литература при БАН. През 1968 г. в Института за световна литература в Москва

защитава докторска дисертация. Директор на Института по руски език и литература при БАН. Главен редактор на сп. „Болгарская русистика“ и председател на Дружеството на русистите в България... Преводач (с постановката на комедията „Баня“ на Маяковски в негов превод е открит Сатиричният театър). Автор на 34 книги по проблемите на българската и руската литература, литературната теория и история, обществен живот и др., сред които „Литература на свободата“, „Огнярът поет“, „Живот и литература“, „Нашият Пушкин“, „Корени на българщината“, „Явровската „Света Богородица“, „Само един живот“, „Син на Родопата“...

Дори тези бегли шрихи на живота му са достатъчни, за да се убедим, че е неуморим, но и непримирим. вечно търсещ. Вечно горящ. верен на корените, на идеалите, на себе си.

Край родното му Яврово е открита катакомба – вкопана в земята, подземна черквица, където явровлии са се молили скришом на своя Христос в първите го-

дини на робството. Времето и чумата заличили следите ѝ, но през 1854 г., когато се копаели основите на храма „Св. Богородица“, работниците се натъкнали на тази уникална постройка. така предавалото се от уста на уста векове наред предание, че това място е священо, в крайна сметка се оказало истина. Този факт, както и много други, нему подобни, са дали основание на знаменития явровски свещеник Борис Харалампиев да каже, че „във всяко предаване и легенда има зърно от истина“. Оттук е тръгнал проф. Васил Колевски. Оттук е тръгнал и другият син на Родопата Николай Хайтов.

„Зърна от истината“ не претендира за всеобхватност. Но би могла да послужи като основа за едно бъдещо мащабно изследване по тая тема. Защото така, а не иначе се гради родината: над книгата – книга, над църквата – църква, над историята – история, над истината – истина.

ДУМИ НА КЛАСИЦИТЕ:

Иван Вазов:

„От най-дълбока древност, та до ден днешен той райски кът – Родопите, е привличал и привлича погледите на многобройните завоеватели. най-тежък, съдбовен период от историята на родопчани, е турското робство. Не стрелите, не

мечът, не топовете са били най-страшните в него! Най-страшното е било посегането към душите, към вратата...“

Любен Каравелов:

„Ако питаши, лудо младо, право да ти кажем, ние не сме бели буля, ни черни каурки – баща ни е каурски поп, брат

ни е низамин – ...любопитно би било да се запише тая песен цела и да се напечата в някой сборник, дорде европейската цивилизация и турският прогрес не са още пуснали своя разрушителен порой и между помациите.“

Петко Р. Славейков:

„Броят на „потурчениите“ българи преди войната от 1877–1878 г. възлиза на около 700–800 хиляди души. В Тракия, като започнем от Димитишко, в центъра и по двете страни на родопските окръзи, околия, нихии, както и в Гомюрджинско, Скечанско, Ахъчелебийско, Даръдереско, Вахъфско, Чепина, Доспатско, Неврокопско, Разложко, Драмско и Кавала, в Струмско (Малешев), Щипско и през Вардар, Тиквешко, Могленско (Караджово, Кайлери) и от Скопско нагоре до Призрен, Тетовско, Гостоварско, Дебърско. Вероятно помациите или потурчениите са били по-много, но са се асимилирали от турците по-рано. Затова в градовете и собствено в турските села днес няма помаци, а само в чисто помашки или размесени с българи села живеят.“

ВОЙНИШКА ЛОПАТКА

АНАСТАС СТОЯНОВ

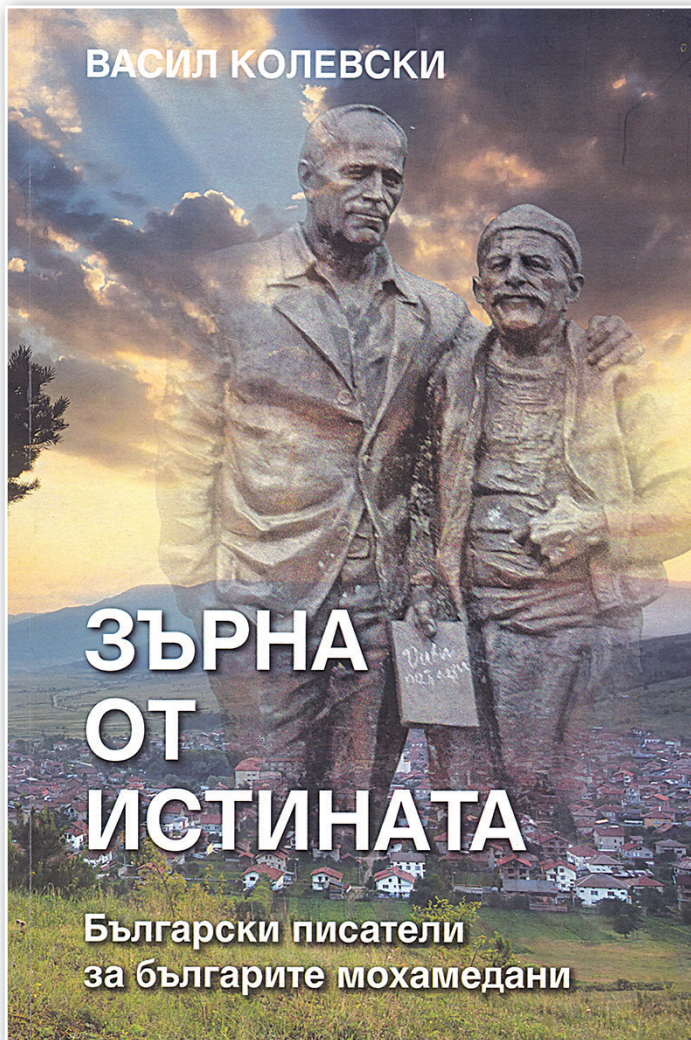

От детството ми – на пилона
виси една лопатка. Там
е нашата света икона
и там е малкият ни храм.
На дръжката е издълбана
със нож войнишки свята дата.
Тя зее като стара рана.
Забравена. И тъй позната!
Година. Месец. Град далечен.
И име нечие: Стоян.
Аз гледам надписа изсечен,
на времето в очите взрян.
И виждам страшните ножове
да святкат в ранната зора,
и чувам тътен на топове,
и диво българско УРА!...
Далечно. Някога. Отдавна.
Години на юнашка бран:
ГР. ОДРИН. МАРТ.
ТРИНАЙСТА СЛАВНА.
АЗ, БЪЛГАРСКИ ВОЙНИК,
СТОЯН.

ВАСИЛ КОЛЕВСКИ

ЗЪРНА ОТ ИСТИНАТА

Български писатели
за българите мохамедани

АЛЕКСАНДЪР КИПРОВ — ПОБОРНИК, ТАЛАНТЛИВ ЖУРНАЛИСТ И ПИСАТЕЛ

КОСТА ЛЬОНДЕВ

135 години от рождението му

В центъра на Свиленград вече почти век се издига една от емблематичните му сгради. Нейното построяване се дължи на Александър Димитров Кипров — революционер, поборник за свободата на Тракия и Македония, писател, журналист и общественик. Този месец се навършиха 135 години от неговото раждане.

Той е роден на 19 март 1881 година и е третото дете на Димитър и Мария Мутафчиеви. Родителите му го кръстили на руския цар — освободител Александър. Ученолюбивият свиленградчанин учи основно и прогимназиално образование в Свиленград, а гимназия завършва в Хасково. Революционната си дейност започва още, когато е на 17 години. Заедно със своя учител Павел Генадиев обикалят селата Мезек, Левка, Чернодъб, Пъстрогор, Младиново, за да създадат мрежа от революционни комитети. Малко по-късно той е в редиците на активните революционери и тръгва да се бори за свободата на Македония и Тракия. Увлечен от волунтаристичните идеи на руските анархисти за агентати, през ноември 1900 г. заминава за Солун, за да организира работата на „тунелджите“. Задачата е поставена от ЦК на ВМРО, а целта е чрез взривяването на турската „Отоман банк“ да се привлече вниманието на великите сили върху македонския и тракийския въпроси. Турските власти обаче успяват да предотвратят на акцията и Кипров се прибира в Свиленград.

Още през пролетта на следващата 1901 г. сформира чета от десетина храбри младежи и се установяват на лагер край село Хебибчево (Любимец), което в свободна България. От своята база четата предприема набези в свиленградските села, като целта е да пази местното население от разбойници и да се опита да възстанови революционните

комитети. В края на 1902 г. четата преустановява дейността си по настояване на Димитър Катерински, председател на Околийския революционен комитет, който смятал, че борбата трябва да се води с други средства.

Но на следващата година Александър Кипров получава от Върховния македоноодрински комитет задача да сформира нова чета и да вдигнат във въздуха Ориент експреса. От Виена за Цариград с него пътувал персийският шах. На 17 март 1903 г. четата взривява ж.п. моста над река Дерекъйска, който се намирал между Свиленград и Чермен. Трима младежи от града, братовчедите Георги и Ташо Метларови и Тачо Шишманов по нареждане на Александър Кипров, хвърлят бомба в газхането (склад за гориво), но не успяват да предизвикат пожар. Ташо Метларов успява да избяга в България, но другите двама са арестувани и получават доживотна присъда. Амнистирани са през 1904 година.

След това драматично събитие Александър Кипров се установява в свободна България и се отдава на журналистическа дейност. През 1904 година с карикатуриста Александър Божинов и македонския поборник Христо Силянов започват да издават сатиричния вестник „Българан“. В него Александър Кипров публикува стихотворението си „Беглец“, в което осмива управлението на княз Фердинанд. Светкавично е осъден за „обида на Негово величество“.

Александър Кипров е признат за един от добрите български писатели от началото на миналия век. Автор е на драматичната пиеса в стихове „Из мрака“. През 1912 г. на сцената на Народния театър играе с голям успех неговата пиеса „Кърджалии“. Мно-

го скоро след излизането на сборника му „Разкази“, той е разширен и преиздаден. През 1930 г. в списание „Ловец“ Кипров публикува интересен разказ за пристигането на Левски в Свиленград, преоблечен като ловец. При това си посещение той създава свиленградския комитет.

Нашият съгражданин е из-

биран за депутат в Народното събрание от Прогресивно-либералната партия на Драган Цанков. След Първата световна война става сподвижник на Александър Стамболийски. Назначен е за началник на

Фонда за сираци от войните. В този период той осигурява средствата и в Свиленград е построено сиропиталище за деца сираци от Южна България. Днес в тази сграда се помещава Бюрото по труда.

След Деветоюнския преврат от 1923 г. семейството на Кипров изпада в немилост. Той е уволнен от работа, а съпругата му Милка Ламбрева — примата на Народния театър, на два пъти е уволнявана.

Все пак след падането на режима на Александър Цанков е назначен за директор на дирекция „Храноизнос“ — София. При една от командировките си до Хасково Кипров се почувствал много зле и отива при сестра си в родния Свиленград. Въпреки големите грижи не се възстановява и си отива от белия свят на 23 декември 1931 г.

По негово изрично желание е погребан в двора на сиропиталището, построено с неговото съдействие. Погребението му се превръща в многохилядна манифестация пред бореца за свободата на Тракия и Македония, свиленградчанина Александър Кипров.

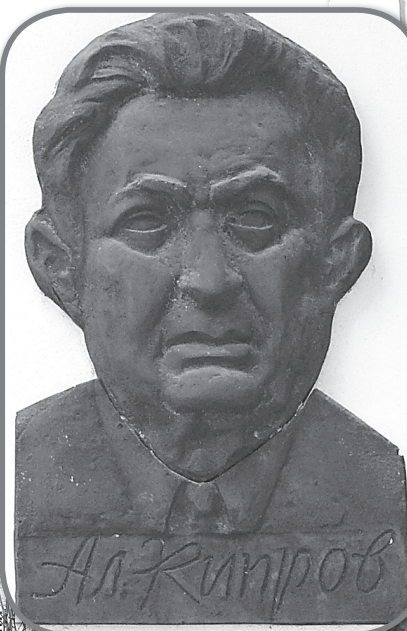
В знак на признателност през 1935 година свиленградчани вдигат надгробен бюст-паметник на Кипров до входа на построеното от него сиропиталище. Паметникът от

цимент изработва учителят по рисуване в гимназията Никола Златев, известен по-късно като един от талантливите живописци на България.

По повод 100-годишнината от рождението на революционера циментовият бюст е сменен с бронзов. Той е изработен от известния скулптор свиленградчанина Димитър Алексиев — Алекчито. В началото на 90-те години надгробният паметник е поруган. Една нощ той изчезва заедно с бюстовете на свиленградски комунисти.

Грешката вероятно е породена от факта, че в годините на социализма, в някогашното сиропиталище се помещава Общинският комитет на БКП. В началото на века местната коалиция „Заедно за Свиленград“, в която влиза и ВМРО, постави на сградата барелеф на патриота Александър Кипров.

Сградата с часовниковата кула в центъра на Свиленград е била сиропиталище до 1935 година. След това е била ползвана от горните гимназиални класове. По онова време гимназията се е помещавала в сегашната ПГССИ „Христо Ботев“. След 1939 година в сградата се помещава Стопанското училище за девойки, а след септември 1944 година е използвана за ОбК на БКП.

ПОЧИТ КЪМ ГЕРОИТЕ ОТ ДЕСЕТИ РОДОПСКИ ПОЛК

Цветя пред паметника на славния 10-ти Родопски полк поднесоха кметът Добри Беливанов, областният управител Станислав Дечев, народните представители Делян Добрев и Евгения Ангелова, потомци на тракийски бежанци,

граждани. На днешния ден през 1913 година е победната битка, при която е превзета Одринската крепост, дотогава считана за непревземаема. Решителна роля в битката има 10-ти Родопски полк, който е сформирани предимно от войници от хасковски ре-

гион. Само за два дни под българския шурм падат ключовите фортове Айваз баба и Айджи оглу край Одрин. Турската отбрана е пробита и на 13 март (26 март) българската армия навлиза в града. Именно при атаката на Одрин за пръв път в световната

история авиация е използвана за бомбардировки. В Одрин са пленени 65 000 турски войници, 1200 офицери, сред които 15 генерали и самият Шукри паша, 600 оръдия, 16 знамена. Две седмици по-късно Балканската война приключва.

ВРЪЩАНЕ КЪМ КОРЕНИТЕ

На 29 февруари т.г. в народно читалище „Хаджи Димитър“ в Сливен бе открит клон на Тракийско сдружение „Национална инициатива „Завръщане към корените“ и „По обратния път на дедите ни“. На откриването присъстваха около 40 наследници на тракийски бежанци, намерили подслон в пределите на България и запазили родовата си памет.

Божана Богданова, председателка на сдружението „Национална инициатива“ поздрави потомците на тракийски бежанци и на фона на тракийска музика, с хляб и сол, китка здравец и детелина за късмет връчи членските карти на присъстващите.

На събранието беше избрано ръководството на клона на сдружението в Сливен с председател инж. Димитър Димитров. В непринуден разговор бе обсъдена и приета план-програмата на новооткрития клон за 2016 г.

Честито!

Централното ръководство на СТДБ и редколегията на вестник „Тракия“ честитят на рождениците на Съюза:

Елена Алекова –

София 3 април 1963 г.

Петър Янков –

Перник 6 април 1962 г.

Васил Михайлов –

София 6 април 1938 г.

Кирил Киряков –

Сливен 17 април 1953 г.

**БИБЛИОТЕКАТА НА
СЪЮЗА НА ТРАКИЙСКИТЕ
ДРУЖЕСТВА В БЪЛГАРИЯ
работи с читатели**

всеки четвъртък от 13 до 16 ч.

Тел. 0887699824;

e-mail: idi1953@abv.bg

РОКАДО ВЪВ ВАРНА

ОЛГА СТОЙЧЕВА

В средата на март тракийци от клуб „Приморски“ в град Варна изпълниха залата в Дома на стопанския деятел, а поводът бе честването на Деня на Тракия, ден, в който щафетата на клуба се пое от по-млади тракийци. На поста председател, заеман от Блага Станкова в продължение на 20 години, бе избрана младата тракийка Янита Йорданова.

Председателката на Варненското тракийско дружество „Капитан Петко войвода“ и на Тракийския женски съюз в България Румяна Вълчева пожела успех на новия клубен председател и говори за дългия и много труден път от възстановяването на Варненското тракийско дружество Дълъг, но ползотворен, път на ползу роду, саможертва и всеотдайност.

Г-жа Вълчева изрази своята благодарност за ползотворната работа на Блага Станкова, неизменна и незаменима участничка в този дълъг и труден процес.

„Г-жа Блага Станкова е нашият дългогодишен председател на клуб „Приморски“, организатор на срещи с актуална тематика, чествания, на екскурзии в страната и чужбина, развиваща активна дейност и в Дамския клуб „Поля Терзистоева“, подчерта г-жа Вълчева. Със съпруга си Петър Станков, основател и пръв председател на кварталния клуб „Приморски“, живеят в хармония вече 62 години и имат две прекрасни деца, 4 внуци и правнук. Всички сме й признателни за всеотдайността, взаимодействието с членовете на нашия клуб, дисциплинатата и прецизността ѝ в работата.

■ Блага и Петър Станкови

ВЪЗХВАЛЯВАТ ВЕЧНАТА И СВЯТАТА

АНЕТА ГЕОРГИЕВА

„Любов – магическа реалност“ – удивителният стих на Павел Матев стана мотото на поетичната вечер в Хасково, посветена на 8 март. Тя бе по идея на Клуба на дейците на културата, на тракийското дружество

„Георги Сапунаров“ и народното читалище „Тракия – 2008“. В салона на дружеството се събраха поети да прочетат свои стихове, посветени на „вечната и святата“. Свои стихове четяха Милка Стоянова, Лидия Налбантова, Стойка Мариновска, Иванка Микло-

вич, Милен Милев, Венета Георгиева Иван Енчев, Иван Маринов и други. Акомпанимент с китарата правеше Димчо Костов, който с виртуозните си изпълнения придаде на стиховете повече топлина и прочувственост.

Председателката на Клуба на културните дейци Ели Видева приветства всички присъстващи, уважи събитието с хубавия празник и пожела на поетите в своите стихове да попадат повече в магическата сила на „вечната и святата“ – любовта, а защо само в стиховете, та нали любовта е животът – или го има, или го няма.

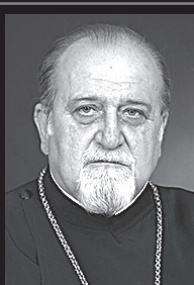
ГРАД КАМЕНО СЪБРА НАД 120 ТРАКИЙЦИ

В град Камено се събраха над 120 тракийци, за да отбележат заедно хубавия женски празник – 8-ми март. Официални гости бяха кметът на града Жельо Вардунски и Тодор Ангелов – председател на бургаското тракийско дружество „Екзарх Антим I“, които поздравиха всички дами с техния специален ден. Домакините бяха подготвили богата програма за събитието. Присъстващите научиха за историята и произхода на празника, за неговото създаване и утвърждаване като ден на жената по целия свят. За всички дами имаше цветя, които да им напомнят, че те са по красивата половина на човечеството, според думите на водещите на събитието.

Богата музикална програма поддържаше бодрия дух на тракийки, които извиха кръшни хора, за да отпразнуват своя празник, така, както са го правили и техните майки и баби.

На 3 март 2016 г. почина нашият приятел и верен съратник, член на Управителния съвет на дружество „Тракия“ – Ямбол, архиепископският наместник отец Панайот Чакъров. С вярата и надеждата, които носеше и даряваше ближните, ще останеш в паметта и сърцата ни. Сбогом, почивай в мир, тракиенце...

Управителен съвет на Дружество „Тракия“ – гр. Ямбол

ТРАКИЯ – Орган на Съюза на тракийските дружества в България – София 1000, ул. „Стефан Караджа“ 7-А

Печат: НЮЗПРИНТ ЕООД

Абонирайте се!

Каталожен
номер

759

Издава: Върховният комитет

Редакционна колегия: чл.-кор. на БАН Васил ПРОДАНОВ, проф. Иван ФИЛЧЕВ, Елена АЛЕКОВА, Никола ИНДЖОВ и Хубен СТЕФАНОВ; Главен редактор: Тодор КОРУЕВ
e-mail: vesttrakia@abv.bg, stdb_sofia@abv.bg, тел. 02/986 71 26; факс: 02/987 57 53

БАНКОВА СМЕТКА
СТДБ (за вестника)

IBAN: BG34STSA93000001682816 BIC: STSABGSG
Банка ДСК ЕАД, клон 1, ул. „Княз Ал. Батенберг“ – София 1000

КОРЕСПОНДЕНТИ: Валентина АНГЕЛОВА (Бургас) – 0879 545 115; Недка ГОСПОДИНОВА (Перник) – 076/60 13 67; Димитринка СМОЛЕВА (София) – 02/412 12 36, 0886 746 044; Михаил МИХАЙЛОВ (Сливен) – 044/62 48 53; Анета Георгиева (Хасково) – 0894 044 420; Веска Ламбова (Шумен) – 0877 71 85 03; Мария ИВАНОВА (Ямбол) – 046/66 35 40

Изпращайте текстове не по-дълги от 4 стандартни машинописни страници (1800 знака). Хонорари за публикуването им не се дават.

ДИПЛОМАТЪТ ОТ КАРИЕРАТА ДОЦ. ЛЮБЕН ПЕТРОВ:

ИНТЕРВЮ НА ХРИСТО КУФОВ

- Какво представлява неоосманизмът на турския президент Ердоган? В Турция неговите портрети все повече изместват тези на Кемал Ататюрк.

- Автор на доктрината за неоосманизма е турският премиер Давутоглу, чиято цел беше да повиши ролята на Турция като лидер в световната политика. Това се изрази в дистанцирането ѝ от САЩ и НАТО, в стремежа Times New Roma към членство в Европейския съюз, в отварянето Times New Roma към Русия и Китай и в подобряване на отношенията Times New Roma с държавите, които в миналото са били в някогашната Османска империя – Балканите, Близкия Изток и Кавказ. В началото новата политика отбеляза успехи, но по-късно се провали. Първият сблъсък на Турция при управлението на Ердоган стана през 2002-2003 г., когато неговото правителство води преговори със САЩ във връзка с кризата в Ирак и готвения американски удар. Въпреки благоприятните за Турция предложения турският парламент отказа да ги приеме. Наскоро Ердоган заяви, че няма да направи същата грешка, както през 2003 г., и продължи да участва активно в събитията в Сирия и Ирак. И пак сгреши, защото, недоволен от подкрепата на американците за сирийските кюрди, които се борят срещу Ислямска държава, постави условието – или с нас, или с кюрдите, което САЩ не приеха. Със свалянето на руския самолет Ердоган и Давутоглу разрушиха отношенията с Русия, които от 2008 г. бележеха възход.

- Какви са шансовете на Турция да бъде приета за член на Европейския съюз?

- Със заиграването с Ислямска държава, с бежанската вълна, за която Турция има свой принос, с износа на исляма в Европа турското правителство унищожи и малките шансове на страната за членство в Евросъюза. В Близкия Изток тя изпадна в изолация, а се готвеше да стане регионален хегемон. Ердоган поляризира страната – половината го боготвори, останалата част го мрази от дън душа. Той изправи Турция на ръба на гражданска война с подновената въоръжена борба срещу кюрдите.

- Как се прилага неоосманизмът спрямо България? Не намирате ли действията на турския посланик за груба и агресивна намеса във вътрешните ни работи?

- Неоосманизмът завоюва позиции у нас, които не бива да се подценяват, и главната причина за това е политиката на българското правителство. То продължава да подценява заплахата на неоосманизма за българския народ и държава. В сегашните ни отношения с Турция липсва враждебност, но проличава васалност. В последно време Ердоган и Давутоглу предприемат действия, недопустими между две суверенни държави – агресивна намеса, като че ли България е

Правителството се държи като васал на Турция

Задава се военизиран ислям под формата на бежанци

КОЙ Е ТОЙ

Любен Петров е роден през 1924 г. в Червен бряг. Завършва Икономическия институт „Карл Маркс“. От младежки години работи в областта на международните отношения. От 1967 г. е на работа в ЦК на БКП, в 1970 г. е назначен за зам.-министър на външните работи, от 1976 до 1990 г. е посланик. Като ръководител на делегации на НРБ участва в изработването на Хелзинкския заключителен акт, в конференциите на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа и др. Автор на монографии и публикации, доктор на философските науки, старши научен сътрудник.

турски вилает. Особено груби форми прие натискът им, след като Лютви Местан бе свален като лидер на Движението за права и свободи. В момента се използват различни форми и средства да му помогнат да създаде своя партия у нас. Това се прави със съдействието на турското посолство. Ако успеят, това ще бъде турска партия в България, ръководена от Ердоган и Давутоглу. Ще допуснат ли българските съдебни власти да се учреди такава партия?

- Опитва ли се Анкара да влияе върху съзнанието на българските мюсюлмани?

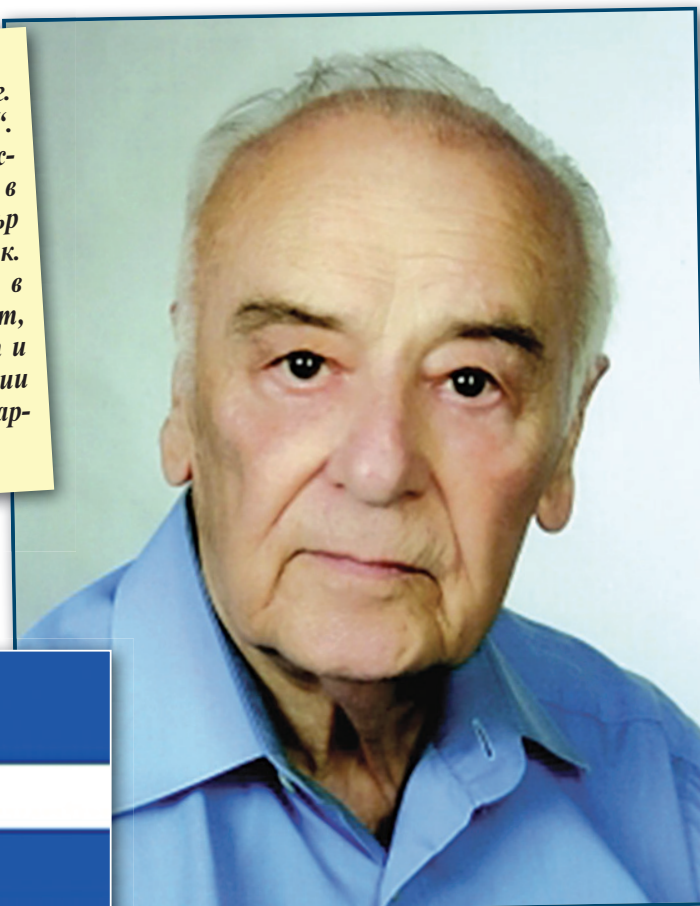
- Да. Ислямизацията е едно от основните направления на турската политика в България, и това не е от вчера. Тя е заложена от Давутоглу в неговата книга „Стратегическа дълбочина“.

„На Балканите – пише той – с всяка разрушена джамия, с всяко западнало ислямско учреждение, с всеки заличен елемент на османската културна традиция се избива по един камък от основите на трансграничната активност на Турция в този регион... Поддържането на жизнеността на османско-ислямската култура неизбежно заема централно място в нашите активни междинни по-

литики.“ Това не е случайно. Ислямът е особено силен сплотяващ фактор. Като религия

Любен Петров

НЕООСМАНИЗМЪТ
НОВАТА ГЕОПОЛИТИЧЕСКА
ДОКТРИНА
НА РЕПУБЛИКА ТУРЦИЯ

суверенна българска държава? Или наистина ние сме вече само територия?

- Как оценявате позицията на българските власти към тези действия?

- Премиерът ни успокоява, че това е нормална международна практика. Така било и в други държави. Давутоглу посто-

той е и най-консервативен, и не се поддава на модернизация. В последно време турски ходжи и имами пристигат без проблеми у нас и извършват религиозна дейност в джамии и районни мюфтийства, заплащани от турската държава. Това става в продължение на години със съгласието или по настояване на главното мюфтийство. Четеш и не вярваш на очите си – как е възможно това да става в една

янно говори, че Турция трябва да създава правни основания за намеса във вътрешните работи на държавите, в които има мюсюлмански малцинства, за да защитава техните интереси. И го прави. Но всяка държава е в правото си да съобразява своите интереси в културното сътрудничество. Всяко културно споразумение между България и Турция, особено в областта на рели-

гията, получава различен политически резонанс – приема се положително от едни, а от други – като турско или ислямистко влияние. Сигналът е сериозен. За съжаление той не е единствен. В Родопите българското население е подложено на усилен ислямизация. Освен турски проповедници там шетат и арабски, които са носители на краен ислямизъм. Задава се и военизиран ислям под формата на бежанци.

- Не е ли застрашена по този начин националната ни сигурност? Какви мерки взема правителството?

- Въпросът ви е много уместен. Всички се снисхват, предпочитат да мълчат, за да не си развалят отношенията с важния силен съсед. Разбира се, в такава обстановка думите и действията трябва да се мерят, но има начини да се дава отпор и да се отстоява с достойнство националният интерес. Днес България не е беззащитна, има сили, аргумен-

ти, козове, които може и трябва да използва. Нужен е задружен отпор – от държавата, от православната ни църква, от политическите партии, организации и движения, от гражданските обединения, професионални и религиозни общности, от всичко българско и родно. Включително и от ДПС, защото, както заявява напоследък почетният ѝ председател Ахмед Доган, „моята философия е в България и в региона да има сигурност, и то независимо от външните обстоятелства“. Приоритетната роля, обаче, е на държавата с всички нейни правоохранителни органи. В нейна власт е да създаде законови условия за дейност по опазване на България като национална суверенна държава. Един от важните актове в това отношение е да се създаде закон, който да защити

България от ислямската вълна, както постъпила в Австрия с приетия „Закон за исляма“ през февруари 2015 г., последвана от Германия.

- А какво прави по въпроса българската православна църква?

- Православната ни църква е другата важна инстанция, която трябва да се погрижи за опазване на българските граждани от ислямската инвазия, особено в т.нар. смесени райони. Необяснима е нейната пасивност, като се имат предвид епичните ѝ борби в условията на турското робство за отстояване на религиозните права на българите. Времето, в което живеем, е кризисно и в такива условия се засилва чувството за единение в името на оцеляването на народ и нация. Да си спомним призива на Дякона: „За Отечеството работим, байо, кажи ти монте и аз твоите кривици, па да се поправим и все (за)едно да вървим, ако ще бъдем хора.“ (в. „Златна възраст“)